

Nadchodzące wyzwania dla prawa konsumenckiego (od redaktor numeru)

Mimo że niniejszy numer iKAR-a powstał w czasie pandemii COVID-19, nie jest on poświęcony jej wpływowi na prawo konsumenckie. Niemniej jednak pandemia nie umknie uważnemu Czytelnikowi. W tekstach Autorzy nawiązują sytuacji epidemicznej, widać odwołane wydarzenia międzynarodowe i konferencje przeniesione do świata online. Na głębokie analizy przyjdzie jeszcze czas, zwłaszcza że skutki pandemii COVID-19 dla konsumentów uznają za podstawowe wyzwanie dla prawa konsumenckiego w najbliższych latach. Tematyka ta będzie jeszcze długo przedmiotem zainteresowania naukowców zajmujących się prawem konsumenckim oraz prawodawców na szczeblu unijnym i krajowym.

Teza o istotnym wpływie pandemii na konsumentów i prawo konsumenckie znajduje poparcie w Nowym programie na rzecz konsumentów – Poprawa odporności konsumentów na potrzeby trwałej odbudowy, który Komisja Europejska wydała w listopadzie 2020 r. Zachęcam wręcz, by lekturę tegorocznego konsumenckiego zeszytu iKAR-a rozpocząć od tekstu Filipa Wiaderka dotyczącego właśnie tego programu. Program Komisji wskazuje bowiem na zadania, jakie stawia przed sobą Unia Europejska w zakresie polityki konsumenckiej na lata 2020–2025. Ponadto program Komisji nie tylko potwierdza aktualność tematów, z jakimi zmierzili się nasi Autorzy, lecz także pozwala przewidzieć problematykę kolejnych publikacji w niniejszym numerze.

Nowy program Komisji podkreśla też wagę odpowiedzi prawa konsumenckiego na transformację cyfrową. Przykładowym zagadnieniem wiążącym się z transformacją cyfrową są umowy o dostarczanie treści cyfrowych i usług cyfrowych, o których pisze Klaudia Koman. Tematyka ta jest obecnie wyjątkowo ważka ze względu na konieczność implementacji dyrektywy 2019/770 do dnia 1 lipca 2021 r. O personalizacji cen z punktu widzenia jeszcze nieimplementowanych do prawa polskiego zmian dyrektywy 2011/83/UE w sprawie praw konsumentów oraz RODO pisze Iga Małobęcka-Szwast. Natomiast ochronie użytkowników-konsumentów na platformach cyfrowych na tle włoskiego wyroku dotyczącego Facebook'a przyjrzeni się Jan J. Zygmuntowski i Blanka Wawrzyniak.

Wyzwaniom transformacji cyfrowej sprzyjać powinna także edukacja prawników, co znajduje odzwierciedlenie w międzynarodowym projekcie TechLawClinics, współfinansowanym przez Erasmus+ i realizowanym na dwóch polskich uniwersytetach: Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) i Uniwersytecie Jagiellońskim (UJ). O programie tym, który obejmuje interdyscyplinarne zajęcia dotyczące najnowszych technologii, przeczytacie Państwo w sprawozdaniu z jego pierwszej edycji, autorstwa mojego oraz Piotra Tereszkiwicza, czyli koordynatorów projektu odpowiednio na UŁ i UJ. Efekty projektu mają również wymiar naukowy. W niniejszym numerze iKAR-a znajdą Państwo dwa artykuły przygotowane przez uczestników pierwszej edycji projektu, poświęconej problematyce pojazdów autonomicznych: tekst o prawnych aspektach ochrony konsumenta i odpowiedzialności za szkody w kontekście samochodów autonomicznych (Lena Helińska, Bartosz Paczocha, Arkadiusz Piskorz), a także o profilowaniu w oparciu o dane osobowe

konsumentów przetwarzane przez pojazd autonomiczny (Anna Nowak, Magdalena Węglowska, Miłosz Gapsa).

Niezmiennie aktualne, również z punktu widzenia programu Komisji Europejskiej, jest przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom handlowym. W zakresie tej tematyki perspektywę wybranych państw członkowskich na głośną sprawę *Diselgate* przedstawia Zofia Mazur. Problematyki polskiej regulacji nieuczciwych praktyk rynkowych dotyczy zaś glosa do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 11 września 2020 r. (II CZP 80/19) autorstwa Bartosza Kotowicza, Małgorzaty Sieradzkiej i Magdaleny Zawiszy oraz glosa do decyzji Prezesa UOKiK z 4 października 2019 r. (DOZiK-6/2019) przygotowana przez Aleksandrę Wędrychowską-Karpińską.

Konieczność poprawy ochrony konsumentów na rynku finansowym została również dostrzeżona przez Komisję w Nowym programie na rzecz konsumentów. W niniejszym numerze iKAR-a o kredycie konsumenckim w świetle najnowszych wyroków Trybunału Sprawiedliwości napisała Dominika Rogoń. Natomiast glosę do wyroku Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-495/19 o obowiązku zbadania przez sąd z urzędu oceny nieuczciwego charakteru warunków umownych w przypadku braku stawiennictwa konsumenta w sprawach nieuczciwych praktyk rynkowych na rynku finansowym przygotowały Małgorzata Sieradzka i Magdalena Zawisza.

Zagadnienia ochrony konsumenckiej przyznanej niektórym osobom fizycznym prowadzącym działalność gospodarczą przeanalizował Bartosz Wyżykowski. Dzięki przeglądowi najnowszych decyzji Prezesa UOKiK dotyczących naruszeń zbiorowych interesów konsumentów, wyraźne stają się problemy konsumenckie występujące obecnie w Polsce.

Cieszę mnie i teksty, i ich Autorzy – można odnaleźć wśród nich stałych Autorów zeszytów konsumenckich i Autorów nowych, w tym wielu młodych, a nawet najmłodszych naukowców. To w ich rękach leży przyszłość prawa konsumenckiego i nauki o nim.

Życzę Państwu miłej lektury!

Łódź, 29.11.2020 r.

dr hab. Monika Namysłowska, prof. UŁ
Redaktor numeru